

НАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА „НАСТУП“

ЧИСЛО 1.

Д. Ткачук

**УКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛІЗМ**

ПРАГА

НАКЛАДОМ

В-ВА

„ПРОБОЄМ“

1940

Доповнена відбитка з часопису „Наступ“

Тираж 5000 примірників

Обортка М. Михалевича

Друкарня І. А н д р е с к а вд., Прага XII. Белградська 97.

МАРШ

УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Зродились ми великої години
З пожеж війни, з полумя вогнів,
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гнет і гнів на ворогів!

І ось, ідем у бою життєвому
Міцні, тверді, незломні мов ґраніт.
Бо плач не дав свободи ще ні кому,
А хто борець — той здобуває світ!

Не хочемо ні слави, ні заплати;
Заплатою нам радість боротьби:
Солодше нам у бою умирати,
Ніж в путах жити мов німі раби.

Доволі нам руйни і невгоди;
Не сміє брат на брата йти у бій.
Під синьожовтим прапором свободи
Зєднаєм ввесь великий нарід свій.

Велику правду для усіх єдину
Наш гордий клич народові несе:
Батьківщині будь вірний до загину!
Нам Українавища понад все!

„Воля України — або смерть!“

Микола Міхновський.

„Хай кожний, хто прагне бачити Україну вільною, дасть свій творчий вклад у збірні зусилля Нації в свідомості, що перш за все наша духовна сила, жертвенність і національно-політична зрілість заважать на дальному розвитку подій, що їх несе з собою нова війна“.

Вождь Андрій Мельник.

Український націоналізм проявляється у двох видах: як світогляд, чи інакше сказано ідеологія і як політичний рух. Тому говоримо про: 1. націоналістичну ідеологію і 2. націоналістичний рух.

1. Націоналістична ідеологія — це не є штучно видумана теорія (наука), приготована в кабінеті ученого для якихось означених цілей і накинена згори до вірування. Націоналістична ідеологія — це цілий ряд тісно з собою пов'язаних правд, зауважених в житті, що разом творять закони природи і що на їх підставі розвивається життя. Тим законам підпорядковане ціле життя на землі, отже також і життя націй.

Правда й закони, що особливо відносяться до життя й розвитку нації пов'язані в один органічний ланцюг, творять націоналістичну ідеологію.

Український націоналізм, — чи то як світогляд, чи то як рух — виходить від поняття української нації і зроджується на її ґрунті. Іншими словами: український націоналізм не є наслідуванням ніякого іншого руху. Зродився він із і для потреб української нації та заступає й боронить тільки інтереси української нації. Він є з нею нерозривно звязаний.

Що таке нація?

Поки прийти до обговорення ідеології українського націоналізму, треба зрозуміти, що таке нація.

Нація — це духово-кровна спільнота, пов'язана з собою вузлами традиції (спільної історичної долі), мови, релігії, звичаїв і обичаїв, спільного походження; звязана з собою спільною територією та оживлена одною волею творити спільне майбутнє.

Нація — це не тільки сума всіх живучих людей, що признаються до приналежності до даної нації. Нація — це ті всі члени якогось народу, що жили колись, живуть тепер і ті, що будуть жити колись. Це найкраще висказане в Шевченковим посланії: „До живих, мертвих і ненароджених моїх земляків . . .“ Отже боронити інтереси нації — значить дбати не тільки про живих, але й (і то чи не більше) про майбутні покоління.

Що значить духово-кровна спільнота?

Спільнота — це гурт або якась скількість людей, що мають спільні цілі, чи спільну кров (родина), або люди звязані з собою іншими внутрішніми, органічними вузлами, спільними усім членам гуртка. Спільноти можуть бути великі або малі, цебто можуть вони бути вищого або нижчого типу.

Спільнотою найвищого типу — є нація. Це означає, що поза нацією вже нема більших спільнот. Людство зовсім не є спільнотою, бо воно

складається з поодиноких націй, що їх інтереси дуже часто собі такі суперечні, що смерть однієї нації нераз означає життя й розвиток другої і навпаки.

Нація — це спільнота духово-кровна.

Це означає, що націю лучать з собою вузли духові, як спільна культура, релігія, звичаї й обичаї, мова і т. д., та кровні вузли — отже спільне походження, спільна кров.

Що таке спільна традиція?

Доля нації буває ріжнородна. Раз бувають у житті нації світлі моменти, перемоги її зброї і її духа, то знову переживає нація хвилини упадку й програної. Та все одно, чи то в хвилин перемоги й тріумфу, чи з хвилин упадку — такі постаті як Князь Святослав Завойовник і Володимир Великий з княжих часів, чи Хмельницький, Богун, Мазепа з козацьких часів, чи то Міхновський, Черник, Петлюра, Коновалець із найновіших часів — всі вони однаково дорогі серцю кожного українця. Всі вони — близкучий приклад до наслідування для нас на майбутнє.

Знищити у нас любов до них значить знищити один вузол, що лучить нас у націю — це значить захистити основами нашої нації, розложити націю та її ослабити. Звідси ясно, чому теорії інтернаціонального марксизму й соціалізму стараються знищити любов до традицій. Подібно мається в такими вузлами, як спільна мова, культура, релігія, звичаї й обичаї.

Випливом їх усіх і випливом спільногого походження є народження у нації сильної волі творити на майбутнє свою власну долю.

Воля нації.

Воля нації — це хотіння взяти свою долю у власні руки. Буває воно нераз таке велике, що ломить і крушить усі перепони й кайдани. Існування тієї волі у народів підносить їх на вищий щабель, творить з них свідомі своїх цілей та завдань нації. Ця воля — це головна прикмета нації і основна точка у націоналістичній ідеології.

Націоналістична ідеологія твердить, що воля — це головне джерело і двигун усякого діяння одиничного чи спільнотного. Коли вона приспана, то нація не живе повним життям; коли ж вона сильно розбуджена, то сили нації пружаться, стараються поширитись назовні, розростися, зломити усі перешкоди, що зупиняють її ріст. Це намагання рости вширш називається національною експанзією.

Ідеалістичний волюнтаризм.

Погляд-тверження, що двигуном усього життя є воля, називається волюнтаризмом. Рішальними спонуками нашого діяння є не матеріальні багацтва, тільки ідеальні вартості, так як влада панування. Націоналізм протиставляється твердженням розкладових теорій, говошених ворогами нації про те, що ціллю людини є заспокоєння потреби жолудка. Ціль тих теорій є знищити у нас високу ідею могутньої батьківщини, а восередити наші думки довкола потреб тварини. Націоналістична ідеологія під-

носить нас на високий степень борців за ідеал сильної, рідної нації і всю нашу волю звертає у тому напрямі. Звідси наш світогляд називається ідеалістично-волонтаристичний. Націоналізм вимагає від своїх визнавців сильної (фанатичної) віри у свій ідеал. Націоналіст уважає поодинокі правди своєго світогляду незмінними догмами, у яких ніколи не сумнівається, бо вони є відбиттям самої правди життя (догматизм).

Націоналізм активний.

Воля – це джерело сили й енергії нації, тому обов'язком націоналістів є – розбуджувати у нації цю волю, волю до самостійного життя, волю до влади. Зокрема кожний націоналіст повинен розвивати у себе самого сильну волю й енергію та завжди вище ставити життя, повне буйних переживань, трудів та небезпек, від беззмістового, спокійного життя. Повинен наслідувати своїх великих княжих та козацьких предків, для яких шабля, кінь і небезпека в обороні батьківщини були ціллю і вмістом життя. Тому націоналіст мусить бути все чинний, все активний і все стояти чолом до життя. Ніколи не сміє занедбати нагоди, щоб поширити в народні маси свій націоналістичний світогляд.

Виключність (ексклюзивізм) націоналістичної ідеології.

Супроти цього, що поодинокі правди націоналістичної ідеології є відбиттям самого життя і його законів та що вони є невмінні – націоналіст поборює аж до знищення усі інші фальшиві теорії,

що їх поширюють серед суспільства ріжні агенти чужих сил. Ці всі теорії (марксизм, інтернаціональний соціалізм, большевизм, лібералізм і т. п.) є винайдені ворогами нації для тієї цілі, щоб розложити й ослабити націю, а потім віддати на поталу чужих хижаків. Націоналіст знає, що з тими усіми фальшивими науками нема згоди ні угоди. Націоналіст знає, що або переможе націоналізм, а з ним і нація та знищить своїх ворогів, або переможуть замасковані ріжними теоріями вороги і змусять розслаблену націю до здачі. Націоналіст не терпить чужих ворожих наук і виповідає їм боротьбу на життя і смерть.

Чи всі люди є собі рівні? Засада провідництва.

Вже з самого життя знаємо, що неможлива є цілковита рівність серед людей. Один сильніший, другий слабший, один мудріший, другий менш мудрий і т. п. Тому націоналізм вибирає людей відповідно до їх прикмет та вартостей і кожен повинніть завдання відповідно до своїх сил. Націоналізм не признає ніяких привілеїв та за наложений обов'язок вимагає відповідальності. У праці виявляються вартості самі і твориться епархія (суспільна драбина). Той, що має найбільш відібностей — буде вождем нації. Супроти вождя чи найближчого провідника обов'язує дисципліна. Цього вимагає кожна організація, отже й організація нації. Коли б хтось хотів знищити організованість нації, цебто її розложить, той буде старатися знищити епархію та дисципліну і буде голосити рівність людей. Це й роблять вороги нації (марксизм, інтернаціональ-

ний соціалізм). Та коли націоналізм каже, згідно з правою життя, що немає в природі й між людьми рівності, та коли по думці тієї правди організує життя на підставі провідництва, відповідальності й дисципліни, — то це не значить, що націоналізм нерівно й несправедливо відноситься до деяких членів спільноти. Завданням націоналізму є створити-викувати таку національну спільноту, що її ніякі удари ззовні ані знутра не змогли б розсadtити. Спільнота така можлива тільки тоді, коли в поодиноких членів нема почуття кривди, що випливає з визиску, коли кожен член чує, що він є вільний, повноправний будівничий, а не визискувана жертва. Словом, коли є суспільна справедливість (Шевченкова „сім'я вольна, нова“). Тому нічого не поборює націоналізм так гостро, як ганебного визиску широких мас в буржуазних суспільних устроях демократично-капіталістичних, або марксистсько-большевицьких. Тільки один націоналізм, зроджений з народньої душі приносить народові суспільну справедливість.

2. Націоналістичний рух.

Український життєвий простір є великий і належить до найкращих і найбагатших просторів світу. Український нарід з вигляду, вдачі та природніх здібностей є одним з найкращих народів світу.

Та на українському життєвому просторі несвоя влада. Ті, що над нами панують, намагаються всіми силами вдержати над нами свою владу та ніколи не випустити з своїх рук такого для них життєдавчого джерела, що ним є український край. Вони в тій цілі стараються через своїх

платних агентів, української або чужої національності, підсунути нам свої брехливі теорії, видумані умисно на те, щоб нас ними ослабити, а через те могти нас вдержати у своїх руках. Впарі з теоріями вони творять свої організаційні центри (осередки) і втягають наших людей до своїх рядів і на свою службу.

Довгі десятки років удавалось їм нас в той спосіб ошукувати. Говорили вони про „брательство“, а показувалось, що з того виростало панування над нами. Голосили „вселюдські високі ідеали“, а через них доходили до імперіялістичних цілей. Проповідували добробут, а творили свою капіталістичну систему, побудовану на ганебному визиску найбідніших народніх мас. Ми приймали віру в ріvnість і братерство народів, а несподівано для нас самих опинювались ми в нерівних і небратніх кайданах.

Одним словом наші вороги завжди так дали нам свої фальшиві науки, щоб нас ними приспати, ослабити і запрягти в своє „братне“ ярмо.

Та не всі українці давалися отуманювати тим ворожим наукам. Зпосеред народніх мас виростає Шевченко, палким голосом просто до національної душі промовляє Міхновський і безпощадно в саме серце фальшивих наук бє Донцов. Вони стають творцями українського націоналізму, цебто своєї власної української науки, що відчиняє нам очі на чужі, ворожі ошуканства. Націоналізм організує націю на підставі свого власного світогляду, щоб в той спосіб дати нації силу, в тяжкій боротьбі вибороти собі свободу, та збудувати — як каже Шевченко — „сімю вольну, нову“, де б не

було ні хлопа, ні пана, тільки вільні, свободні члени нації й держави.

Шевченко, Міхновський, Донцов в творчими теорії українського націоналізму, або інакше, вони в його теоретиками.

Той, що перший зачав організувати націю на підставі націоналістичного світогляду, був вождь Української Нації, славної памяти Евген Коновалець.

Він перший був тим, що не тільки зрозумів це, що нація зможе здобути свободу тільки тоді, коли її перевиховати в націоналістичному дусі, але й перший зачав її організувати і в тій організації перевиховувати.

Ворог ще раз хотів перешкодити нації у її потужному марші до свободи і вбив нам вождя.

Та не вбив Ідеї. На місце вбитих приходять сотки й тисячі нових борців і ніякі вже сили не здергать нації у її великому, переможньому поході до мети. Вождь свою смертью створив у нас нове життя та вляв у нас нового духа, що вже його ніякий ворог не скуб в кайдани.

Так через жертви й кров повставав великий, могутній, всеобіймаючий український Націоналістичний Рух. Все, що здорове, чесне та сильне вступало в ряди нового Руху.

Висловом і чинником організованого націоналістичного руху в створена вождем Евгеном Коновалцем Організація Українських Націоналістів.

Це одинокий рух, що вдійснює ідеї українського націоналізму. Отже одинокий йде правильним

шляхом до здійснення найвищої Ідеї Українського Народа.

Він побудований на засадах всеукраїнства, підпорядкування групових інтересів інтересам цілості на засаді провідництва.

Шлях боротьби та способи переводження націоналістичних цілей у життя, або так звана тактика Організації Українських Націоналістів випливає вже в самої ідеології.

Вона змагає до перетворення й перетоплення національної душі по думці націоналістичної ідеології та до створення нових шляхів розвитку Української Нації.

Контрольні питання.

I. Націоналістична ідеологія.

1. У яких видах проявляється український націоналізм?
2. Що таке націоналістична ідеологія?
3. З чого зродився український націоналізм?
4. Що таке нація?
5. Що значить духово-кровна спільнота?
6. Що таке традиція?
7. Значення традиції.
8. Чому вороги нації стають знищити нам спільну традицію?
9. Випливом чого воля нації творити спільне майбутнє?
10. Що таке воля нації?
11. Що таке експанзія?
12. Волонтаризм.
13. Чому наш світогляд називається ідеалістично-волонтаристичний?
14. Що таке фанатизм?
15. Що значить догматизм?
16. Чому націоналіст активний?
17. Що значить, що націоналізм є ексклюзивний?
18. Що таке васада провідництва?
19. Що таке єпархія?
20. Чому вороги нації стають знищити єпархію й дисципліну?
21. Националізм і суспільна справедливість.
22. Фальшиві науки і суспільна справедливість.

ІІ. Націоналістичний Рух.

- 23. Що таке Націоналістичний Рух ?**
- 24. Нащо наші вороги видумують свої теорії ?**
- 25. Хто перший зпоміж українців виступив проти фальшивих наук і проти ворожого панування?**
- 26. Хто є теоретиком українського націоналізму ?**
- 27. Хто перший зачав організувати націю по думці націоналістичної ідеології ?**
- 28. Чи вдалось нашим ворогам смертю вождя припинити ріст української нації ?**
- 29. На яких засадах (принципах) побудований Націоналістичний Рух ?**
- 30. Що таке тактика ?**
- 31. До чого змагає Український Націоналістичний Рух ?**